

Na podlagi prvega odstavka 28. člena Zakona o računskem sodišču
(ZRacS-1, Uradni list RS, št. 11/01)
izdajam

REVIZIJSKO POROČILO
O PRAVILNOSTI IN SMOTRNOSTI ODOBRITVE IN PORABE
NAMENSKIH JAVNIH SREDSTEV
MINISTRSTVA ZA OKOLJE IN PROSTOR
ZA FINANCIRANJE INVESTICIJE V OBNOVLJIVE VIRE ENERGIJE
V DRUŽBI ELAN, d. d., BEGUNJE NA GORENJSKEM
V LETU 2001

Številka: 1206-4/2003-54

Ljubljana, 29. novembra 2005

KAZALO

1.	UVOD	3
2.	UGOTOVITVE	3
2.1	INVESTICIJA V KURILNO NAPRAVO NA LESNO BIOMASO V DRUŽBI ELAN	3
2.1.1	Stanje pred gradnjo nove kurilne naprave na lesno biomaso	4
2.1.2	Stroški in prihranki pri kurjenju s kurilno napravo na lesno biomaso	4
2.1.3	Potrditev gradnje kotlovnice (nove kurilne naprave)	5
2.1.4	Zbiranje ponudb za gradnjo kurilne naprave	5
2.1.5	Podpis pogodbe z izvajalcem investicije	6
2.2	JAVNI RAZPIS ZA SUBVENCIONIRANJE INVESTICIJSKIH PROJEKTOV V OBNOVLJIVE VIRE ENERGIJE	7
2.2.1	Vloga družbe Elan za dodelitev subvencije za izgradnjo kurilne naprave	8
2.2.2	Ocenjevanje ponudb in izbira	9
2.2.3	Sklep o odobritvi sredstev	11
2.2.4	Pogodba o dodelitvi subvencije	11
2.2.5	Nakazilo subvencije	12
2.3	POROČANJE O INVESTICIJI IN IZPOLNJEVANJE POGODBENIH OBVEZNOSTI	12
2.3.1	Poročanje o poteku gradnje	13
2.3.1.1	Končno poročilo o poteku gradnje	13
2.3.1.2	Uporabno dovoljenje	13
2.3.1.3	Poročilo o prvih meritvah emisije kakovosti zgorevanja	13
2.3.1.4	Poročilo o prvih meritvah hrupa v naravnem in življenjskem okolju	14
2.3.1.5	Ocena odpadkov za odlaganje	14
2.3.2	Letno poročanje MOP o doseganju učinkov investicije	14
2.3.2.1	Poročilo za leto 2003	14
2.3.2.2	Poročilo za leto 2004	14
2.3.3	Spremljanje izvedbe javnega razpisa ter izvajanja pogodbenih določil na MOP	16
2.4	OCENA SMOTRNOSTI	17
2.4.1	Prihranki zaradi gradnje kurilne naprave na lesno biomaso	17
2.4.2	Emisije – doseganje zastavljenih parametrov	18
2.4.3	Ocena izvedbe in povračila investicije	18
3.	MNENJE	19
3.1	MNENJE O PRAVILNOSTI	19
3.2	MNENJE O SMOTRNOSTI (USPEŠNOSTI)	19
4.	ODZIVNO POROČILO	19
5.	PRIPOROČILA	20

1. UVOD

Revizija o pravilnosti in smotrnosti odobritve in porabe namenskih javnih sredstev Ministrstva za okolje in prostor za financiranje investicije v obnovljive vire energije v družbi Elan, d. d., Begunje na Gorenjskem (v nadaljevanju: Elan) v letu 2001¹ je bila vključena v program dela kot dopolnitev revizije o pravilnosti in smotrnosti porabe namenskih javnih sredstev v družbi Elan in njenih hčerinskih družbah od leta 2000 do leta 2003, ki je bila vključena v program dela Računskega sodišča Republike Slovenije za leto 2003².

Cilj revizije je bil preveriti pravilnost in smotrnost dodelitve in porabe namenskih javnih sredstev družbi Elan za subvencioniranje investicijskih projektov v obnovljive vire energije v letu 2001. Predmet revizije na Ministrstvu za okolje in prostor (v nadaljevanju: MOP) je bila dodelitev in poraba namenskih javnih sredstev za investicijski projekt v obnovljive vire energije družbe Elan v letu 2001. Upravičenost dodelitve in porabe namenskih javnih sredstev v okviru obravnavanega javnega razpisa pri drugih prosilcih nismo preverjali.

Revidiranje smo načrtovali in izvedli v skladu z revizijskimi standardi, ki jih določa Napotilo za izvajanje revizij³. Pri izvedbi revizije smo uporabili naslednje metode dela:

- pridobivanje, pregledovanje, analiziranje in presojanje dokumentacije o javnem razpisu na področju energetike za intervencije v obnovljive vire energije, vloge družbe Elan s prilogami o postopku dodelitve subvencije ter poročanju o izvajanju subvencionirane investicije ter analiziranje aktivnosti MOP,
- pridobivanje, pregledovanje, analiziranje in presojanje dokumentacije v zvezi z investicijo družbe Elan,
- razgovori s predstavniki MOP.

Za izvedbo javnega razpisa je odgovorno MOP. V obdobju, na katerega se nanaša predmet revizije, je bil minister mag. Janez Kopač.

2. UGOTOVITVE

2.1 Investicija v kurilno napravo na lesno biomaso v družbi Elan

Po naročilu družbe Elan je Tehnološki park Ljubljana – RACI racionalizacija procesov zgorevanja, d. o. o., Ljubljana (v nadaljevanju: Tehnološki park Ljubljana) v aprilu 2001 izdelal Idejni in investicijski projekt z naslovom Sanacija kotlovnice Elan, d. d. (v nadaljevanju: idejni in investicijski projekt). Izvajalec projekta je opravil analizo dejanskega stanja (opis termo-energetskega stanja, analiza gorljivih lesnih ostankov za kurjavo) in pripravil tehnične predloge za novo kurilno napravo.

¹ Sklep o izvedbi revizije št. 1206-4/2003-23 z dne 21. 4. 2004.

² Sklep o izvedbi revizije, št. 1206-4/2003-4 z dne 12. 11. 2003.

³ Uradni list RS, št. 41/01.

2.1.1 Stanje pred gradnjo nove kurilne naprave na lesno biomaso

V družbi Elan pri proizvodnji uporabljajo poleg drugih surovin tudi večjo količino suhega naravnega lesa in vezan les. Pri proizvodnji ostane 32,5 odstotka uporabljenega lesa neizkoriščenega v obliki lesnih ostankov. Poleg lesnih ostankov iz naravnega in vezanega lesa imajo letno kot vzporedne ostanke še znatne količine drugih gorljivih snovi, kot so kartonska embalaža, lesna embalaža in drugo. Od vseh ostankov je 80 odstotkov lesnih ostankov in 20 odstotkov kartonskih ostankov. Vseh kurljivih ostankov v proizvodnji je letno okrog 300 ton. V družbi Elan so ocenili, da se bo količina vseh ostankov v naslednjih letih povečala za okoli 38 odstotkov (na 416 ton letno). Ti gorljivi ostanki po svoji toplotni moči predstavljajo znaten delež potrebne toplotne energije v družbi Elan, zato bi jih bilo smiselno energetske izrabiti (pokuriti).

V družbi Elan pri proizvodnji, poleg električne energije, letno porabijo tudi okoli 14.000.000 kilovatnih ur toplotne energije. Osnovno gorivo je zemeljski plin, vendar s kurjenjem lesnih in drugih gorljivih ostankov zadostijo okoli 10 odstotkom letnih potreb. Toplotno energijo rabijo za ogrevanje prostorov, med letom pa tudi v tehnologiji za ogrevanje stiskalnic, sušilnic in ogrevanja plastičnih mas.

Obstoječa kurilna naprava ni zagotavljala dovolj kvalitetnega zgorevanja, zato je emisija dimnih plinov presegala dopustne meje za koncentracije ogljikovega monoksida v dimnih plinih. Tudi črnina dimnih plinov je presegala dopustne vrednosti. Zaradi slabega zgorevanja v obstoječem kotlu ni bilo zagotovljeno, da snovi v dimnih plinih ne bi presegale dopustnih mej.

2.1.2 Stroški in prihranki pri kurjenju s kurilno napravo na lesno biomaso

Pogoj za uspeh družbe Elan je trajno zmanjševanje stroškov. Eden izmed načinov je rekonstrukcija toplotno energetskega objekta, saj bi s kurjenjem lastnih gorljivih ostankov iz proizvodnje zmanjšali porabo dragega zemeljskega plina. Poleg tega bi se izognili tudi velikim stroškom za odvoz ostankov na komunalno deponijo. To bi pripomoglo k čistejšemu okolju, saj bi bilo zgorevanje v kotlu za lesne ostanke kakovostnejše in s tem tudi manj obremenilno za okolje.

Na podlagi stroškov

- kurjenja vseh gorljivih ostankov in letne proizvodnje toplotne energije iz ostankov,
- proizvodnje nadomestne toplotne energije v obstoječih plinskih kotlih,
- odvoza ostankov na komunalno deponijo, če jih ne bi kurili,

so v idejnem in investicijskem projektu ovrednotili prihranke, ki bi jih dosegli z gradnjo kurilne naprave na lesno biomaso.

Tabela 1: Prikaz stroškov in prihrankov zaradi kurjenja ostankov

Leto	Količina ostankov (v tonah)	Stroški kurjenja v lesnem kotlu*	Stroški nadomestne proizvodnje v plinskih kotlih	Stroški odvoza ostankov na deponijo	Letni prihranek
(1)	(2)	v tisoč tolarjih (3)	v tisoč tolarjih (4)	v tisoč tolarjih (5)	v tisoč tolarjih (6) = (4) + (5) – (3)
2001	379	11.413	15.281	14.402	18.270
2002	395	11.617	15.926	15.010	19.319
2003 - 2010	416	11.883	16.773	15.808	20.698

Vir: Projekt Sanacija kotlovnice Elan, d. d..

Opomba: * Strošek naložbe (investicije) ni upoštevan.

Investicija je smiselna, upravičena in rentabilna, saj letno doseže približno 20.000 tisoč tolarjev prihrankov. Z veliko verjetnostjo se lahko pričakujejo še dodatni prihranki, saj se cena goriv povečuje, prav tako strošek odvoza ostankov.

Investicija v kurilno napravo na lesno biomaso bi omogočila dve vrsti prihrankov:

- prihranke zaradi nadomestitve zemeljskega plina z lesenimi ostanki; s tem bi se izrabila biomasa, ki je domač obnovljiv vir brez tržne vrednosti, zmanjšala bi se tudi odvisnost družbe Elan od uvoženih energentov,
- prihranke, ker lesnih ostankov ne bi bilo potrebno odvažati na deponijo.

Poleg tega so pomembni še ekološki prihranki, saj se pri uporabi lesne biomase kuri naravno obnovljivo gorivo, ki je okolju prijazno, saj je produkcija ogljikovega dioksida pri kurjenju majhna.

2.1.3 Potrditev gradnje kotlovnice (nove kurilne naprave)

Uprava družbe Elan je 15. 7. 2001 sprejela sklep, da je zaradi povečanega obsega proizvodnje in potreb trga potrebna gradnja kotlovnice z nabavo novega kotla in pripadajočih naprav.

2.1.4 Zbiranje ponudb za gradnjo kurilne naprave

Družba Elan je v Uradnem listu Republike Slovenije 3. 8. 2001 objavila javno zbiranje ponudb za dobavo in montažo kurilne naprave za kurjenje lesnih ostankov in njim podobnih kuriv. V objavi je navedla, da mora vsaka ponudba vsebovati pogodbeno ceno, rok dobave in montaže predmeta javnega zbiranja ponudb, način in rok plačila ter garancijo za delovanje.

Na razpis so se odzvali štirje ponudniki opreme za kurjenje lesnih ostankov. Prispele ponudbe je po različnih tehničnih kriterijih ocenjevala posebna strokovna komisija⁴. Ponujena cena in rok dobave ter montaža sta bila pomembna kriterija za oceno ponudb, vendar so poleg teh dveh kriterijev upoštevali tudi druge elemente iz ponudb. V tabeli 2 so navedeni ponudniki, vrsta opreme, ki bi jo uporabili pri investiciji ter dva ključna kriterija iz razpisa za ocenjevanje ponudb.

⁴ Najugodnejšega ponudnika je izbrala komisija v naslednji sestavi: predsednik uprave družbe, vodja energetike, podpredsednik uprave, finančni direktor in vodja projekta.

Tabela 2: Pregled ponudnikov

Ponudnik	Oprema	Kriterij	
		Cena v tisoč tolarjih (brez DDV*)	Rok za zagon naprave
Smelt Intag AG, Zurich, Podružnica Ljubljana	KIV Vransko	142.272	31. 1. 2002
Esotech, d. d., Velenje	Seghers	173.264	15. 5. 2002
Divjak inženiring, d. o. o., Braslovče	Weiss (Omnical)	99.116	31. 1. 2002
EE Engineering, d. o. o., Ljubljana	IT-Tatramont Awina	179.977	31. 5. 2002

Vir: Sklep uprave družbe Elan o izbiri ponudnika s priložo.

Opomba: * Davek na dodano vrednost.

Strokovna komisija za izbor je 5. 10. 2001 sprejela sklep, da se za dobavitelja opreme in izvedbo del iz javnega razpisa izbere ponudnik Smelt Intag AG, Zurich, Podružnica Ljubljana (v nadaljevanju: Smelt Intag AG) z opremo KIV Vransko.

V obrazložitvi je zapisano, da je strokovna komisija na podlagi predhodnih predstavitev, lastne presoje in strokovnih mnenj zunanjih strokovnih sodelavcev ugotovila, da po tehnični strani ustrezata razpisnim zahtevam družbi EE Engineering, d. o. o., Ljubljana (v nadaljevanju EE Engineering) z opremo IT - Tatramont Awina in Smelt Intag AG z opremo KIV Vransko. Komisija je po tehnični strani dala prednost ponudniku EE Engineering, ki pa je za ponujeno tehnično rešitev zahteval toliko višjo ceno, da le-ta ne opravičuje odločitve zanj.

Pri izbiri ponudnika za izvedbo investicije v kurilno napravo so v družbi Elan med ponudniki izbrali tistega, ki je ponudil najnižjo ceno izvedbe ob približno enakih tehničnih pogojih izvedbe.

2.1.5 Podpis pogodbe z izvajalcem investicije

Družba Elan je z izbranim ponudnikom Smelt Intag AG 24. 10. 2001 podpisala pogodbo⁵. Predmet pogodbe je demontaža in odvoz stare kurilne naprave ter izdelava, dobava in montaža nove kurilne naprave za kurjenje na lesne ostanke in z njim podobna kuriva, kompletno s pripadajočo opremo, strojnih instalacij v obstoječ sistem z morebitnimi gradbenimi spremembami, izdelava projektov in šolanje naročnikovega osebja. Izvajalec se je zavezal naročniku izvesti pogodbeno delo po načelu ključ v roke do 20. 4. 2002. Izvajalec se je s pogodbo tudi zavezal, da naj bi izpolnil naročilo v skladu s pogoji ponudbene dokumentacije v količini, kvaliteti in rokih, drugače bi naročnik unovčil garancijo za dobro izvedbo pogodbenih obveznosti. Izvedba pogodbenih del po načelu 'ključ v roke' bi stala, z vključenim DDV, 168.887 tisoč tolarjev. Če posamezna dela, nujna za izvršitev pogodbenih del, ne bi bila zajeta v pogodbeno ceno, bi pogodbeni stranki za izvršitev del podpisali aneks k pogodbi.

⁵ Pogodbo o dobavi in montaži kurilne naprave za kurjenje lesnih ostankov in njim podobnih kuriv, kompletno s pripadajočo opremo.

Cena iz ponudbe družbe Smelt Intag AG se ujema s ceno v 'Pogodbi o dobavi in montaži kurilne naprave za kurjenje lesnih ostankov in njim podobnih kuriv, s kompletno pripadajočo opremo'.

Hkrati s podpisom pogodbe sta družba Elan in Smelt Intag AG podpisala aneks k pogodbi, s katerim sta določila vrednosti emisij dimnih plinov, ki z uporabo nove kurilne naprave ne smejo biti presežene, ter jakost hrupa, ki ga kurilna naprava ne sme preseči.⁶

2.2 Javni razpis za subvencioniranje investicijskih projektov v obnovljive vire energije

MOP, Urad za energetiko, Ljubljana je na podlagi

- Energetskega zakona Republike Slovenije⁷,
- Pravilnika o dodeljevanju sredstev za spodbujanje izrabe obnovljivih virov energije, učinkovite rabe energije in kogeneracije⁸ (v nadaljevanju: pravilnik o dodeljevanju sredstev) in
- Pravilnika o postopkih za izvrševanje proračuna Republike Slovenije⁹ (v nadaljevanju: pravilnik o postopkih)

v Uradnem listu RS dne 5. 10. 2001 objavil 'Javni razpis na področju energetike za intervencije v obnovljive vire energije – OVE-B'. Predmet razpisa je bilo subvencioniranje investicijskih projektov za izrabo obnovljivih virov energije v višini največ 40 odstotkov upravičenih stroškov investicije¹⁰. Upravičeni stroški investicije so tisti povečani stroški investicije, ki omogočajo izrabo obnovljivih virov energije in s tem bistveno prispevajo k zniževanju emisij toplo - grednih plinov v primerjavi s stroški klasične proizvodnje energije iste moči.

Med subvencioniranimi projekti so bile tudi investicije v kurilne naprave na lesno biomaso, pod pogojem, da so investicije v izvedbeni fazi realizacije. Okvirni obseg razpoložljivih proračunskih sredstev s proračunske postavke 'Intervencije v obnovljive vire energije' je znašala 110.000 tisoč tolarjev. Dodeljena sredstva so morala biti porabljena v letu 2001 in niso bila prenosljiva v naslednje proračunsko leto, razen če bi bila podpisana večletna pogodba.

⁶ Emisije dimnih plinov ne smejo preseči naslednjih polumnih povprečnih vrednosti: za ogljikov monoksid 100 miligramov na kubični meter, za prah 50 miligramov na kubični meter, za skupni organski ogljik 20 miligramov na kubični meter ter za dušikove okside 400 miligramov na kubični meter. Izmerjeni hrup kurilne naprave v zunanjem okolju ne sme preseči 70 decibelov A, v prostoru pa 85 decibelov A v oddaljenosti en meter.

⁷ Uradni list RS, št. 79/99 in 8/00; 66. člen med drugim, določa, da ministrstvo, pristojno za energetiko, izvaja programe za spodbujanje učinkovite rabe energije in obnovljivih virov energije, pripravlja predloge in izvaja državno spodbujanje učinkovite rabe energije in obnovljivih virov energije, pripravlja predloge ustreznih predpisov, ki spodbujajo učinkovito rabo energije in izrabo obnovljivih virov energije, spremlja energetske učinkovitost in realizacijo varčevalnih potencialov in izrabe obnovljivih virov ter s tem povezano zmanjšanje obremenitev okolja.

⁸ Uradni list RS, št. 74/01; pravilnik o dodeljevanju sredstev določa merila in postopke za dodeljevanje sredstev MOP na področju spodbujanja izrabe obnovljivih virov energije, učinkovite rabe energije in sočasne proizvodnje toplotne in električne energije.

⁹ Uradni list RS, št. 66/01; sredstva (opredeljena s pravilnikom o dodeljevanju sredstev) se dodeljujejo na podlagi pogojev in postopkov, določenih v 70 do 84 členu pravilnika o postopkih.

¹⁰ Upravičeni stroški investicij so določeni v 9. členu pravilnika o dodeljevanju sredstev.

V javnem razpisu so bili navedeni pogoji, ki jih morajo izpolnjevati prosilci za pridobitev sredstev, to so:

- sposobnost prosilca, da izpelje projekt izrabe obnovljivih virov energije,
- izdelana investicijsko-tehnična dokumentacija za projekt,
- pridobljena ustrezna dovoljenja za investicijo,
- izdelana finančna konstrukcija investicijskega projekta,
- prosilec nima neizpolnjenih obveznosti iz dosedanjih pogodb z MOP in
- ostali pogoji, navedeni v razpisni dokumentaciji.

V razpisni dokumentaciji so bila merila za ocenjevanje vlog, navedena v javnem razpisu, podrobno opredeljena; pri vsakem merilu je bilo navedeno maksimalno število točk, ki jih je bilo mogoče doseči. MOP je, v skladu z zakonodajo¹¹, imenovalo petčlansko strokovno komisijo za vodenje postopka javnega razpisa (v nadaljevanju: komisija).

2.2.1 Vloga družbe Elan za dodelitev subvencije za gradnjo kurilne naprave

Družba Elan je 25. 10. 2001 MOP poslala vlogo za subvencijo za kurilno napravo na lesno biomaso.

2.2.1.a V tej fazi je družba Elan že imela izvajalca investicije, izbranega na javnem razpisu ter z njim sklenjeno pogodbo, kar ustreza določilu iz javnega razpisa, da bo MOP subvencioniralo investicijske projekte, ki so v izvedbeni fazi realizacije.

2.2.1.b Družba Elan je k vlogi za subvencijo priložila vso zahtevano dokumentacijo, ki je bila navedena v javnem razpisu ter razpisni dokumentaciji in je bila v skladu z zahtevami 42. člena Zakona o javnih naročilih¹²:

V vlogi so bili navedeni tudi

- osnovni podatki o kurilni napravi: med drugim emisije plinov, ki jih nameravajo doseči z novo kurilno napravo (emisija prahu 50 miligramov na kubični meter, emisija ogljikovega monoksida 100 miligramov na kubični meter in emisija dušikovih oksidov 400 miligramov na kubični meter),
- podatki o gorivu (sekanci, lubje, industrijski odpadki, lesni ostanki s primesmi),
- podatki o financiranju (načrtovana investicija v znesku 146.000 tisoč tolarjev),
- podatki o spodbudah (načrtovana subvencija MOP v znesku 58.400 tisoč tolarjev),
- podatki o ceni toplote: lastna (proizvodna) cena toplote 7,15 tolarjev na kilovatno uro,
- podatki o časovni izvedbi investicije (datum začetka 1. 1. 2001, datum obratovanja 1. 5. 2002),
- specifikacija izvedenih del in plačanih stroškov: do tedaj so nastali stroški izdelave investicijske in projektne dokumentacije ter tehničnega mnenja in stroški objave v Uradnem listu RS – priloženi so bili računi in dokazila o plačilu stroškov.

Kot dodatno informacijo je družba Elan v vlogi navedla, da obstoječe naprave tehnološko ni mogoče sanirati, zato so se odločili za nabavo nove kurilne naprave. Za ciljne vrednosti je družba izbrala ostrejšše norme glede emisijskih vrednosti, da bi bila naprava uporabna vsaj 15 let

¹¹ V 73. členu pravilnika o postopkih je določeno, da strokovno komisijo imenuje predstojnik neposrednega uporabnika, komisijo sestavljajo predsednik in najmanj dva člana.

¹² Uradni list RS, št. 39/00, 102/00, 30/01.

in predvsem zato, da si ne zapira možnosti kurjenja tudi drugih lesu podobnih ostankov, ki nastajajo v proizvodnji smuči.

2.2.1.c Iz vloge družbe Elan za dodelitev subvencije ni razvidno, na kakšen način je bila določena vrednost investicije v znesku 146.000 tisoč tolarjev, oziroma kaj je bilo všteto v vrednost investicije.

Po pojasnilu družbe Elan ta znesek predstavlja vrednost kurilne naprave. Podlaga za določitev je bila vrednost ponudbe izbranega dobavitelja, povečana za oceno nepredvidenih del.

2.2.1.d Po določilu iz pravilnika o dodeljevanju sredstev ter javnega razpisa je subvencija mogoča največ do višine 40 odstotkov upravičenih stroškov investicije. Obrazec, ki ga je pripravil MOP v okviru razpisne dokumentacije, ni predvideval navedbe stroškov klasične proizvodnje energije iste moči. Posledica tega je bila, da družba Elan teh podatkov v vlogi ni navedla, zato iz vloge ni mogoče razbrati upravičenih stroškov. Družba Elan je zaprosila za subvencijo v znesku 58.400 tisoč tolarjev, kar predstavlja 40 odstotkov vrednosti celotne investicije, povečane za stroške nepredvidljivih del, ki je v vlogi navedena v skupnem znesku 146.000 tisoč tolarjev.

Po pojasnilu MOP je bilo za določitev upravičenih stroškov investicije potrebno ovrednotiti investicije, če bi se projekt realiziral na konvencionalen način (fosilna goriva), ter če bi se enak učinek oziroma enaka rešitev dosegla z uporabo obnovljivih virov energije. Razlika med prvimi in drugimi stroški predstavlja upravičene stroške investicije. Po oceni MOP naj bi bila investicijska vrednost klasičnega investicijskega projekta za fosilna goriva za isto moč 20.000 tisoč tolarjev. Upravičeni stroški za projekt Elan naj bi znašali 126.000 tisoč tolarjev.

2.2.1.e V skladu s pojasnilom MOP, da so znašali upravičeni stroški 126.000 tisoč tolarjev, je bilo 40 odstotkov upravičenih stroškov investicijskega projekta 50.400 tisoč tolarjev in ne 58.400 tisoč tolarjev, kot je bilo navedeno v vlogi družbe Elan.

MOP je med izvajanjem revizije predložilo osnutke razpisne dokumentacije, vloge in pogodbe za dodeljevanje finančnih spodbud investicijskim ukrepom za energetske izrabo lesne biomase v letu 2004. V razpisni dokumentaciji je navedeno, da se nepovratna sredstva za investicije dodelijo v višini 20 odstotkov upravičenih stroškov investicije, ob izpolnjevanju določenih predpisanih pogojev pa se nepovratna sredstva lahko povečajo (bonus) za določen odstotek od upravičenih stroškov investicije. Prosilec mora v vlogi navesti vse podatke, ki omogočajo izračun upravičenih stroškov investicije za konkreten projekt: podrobno razčlenjen popis materiala, opreme in storitev za investicijo za izrabo lesne biomase za energetske namene in za realizacijo enakega projekta s fosilnimi gorivi. V razpisni dokumentaciji je določeno, kaj je upravičeni strošek investicije in kaj ni. Če prosilec ne bi dostavil vseh podatkov, ki omogočajo izračun upravičenih stroškov, bi jih ocenil MOP.

2.2.2 Ocenjevanje ponudb in izbira

V skladu z javnim razpisom je komisija začela z odpiranjem in ocenjevanjem vlog 5. 11. 2001 v prostorih MOP in končala z odpiranjem 6. 11. 2001. Odpiranje ponudb ni bilo javno. Na razpis za nepovratno subvencijo na področju energetike za intervencije v obnovljive vire energije je pravočasno prispelo 18 vlog, od katerih je bilo pet vlog nepopolnih. Komisija je pri ocenjevanju

upoštevala razpisne pogoje in merila. Obseg dodeljenih sredstev za posameznega ponudnika je komisija določala na podlagi razpoložljivih sredstev in dodeljenih točk.

Tabela 3: Točkovanje vloge družbe Elan za subvencijo

I. Pogoji iz javnega razpisa		Ocena	
1	Ali je vlogo mogoče uvrstiti v enega od razpisanih programov subvencioniranja?	DA	
2	Ali prijavljeni projekt spada med delovna področja MOP?	DA	
3	Ali je prijavitelj prijave registriran za zahtevano dejavnost?	DA	
4	Ali ima prijavljeni projekt značaj obnovljivih virov energije iz področja pridobivanja toplote ali električne energije?	DA	
II. Merila za ocenjevanje vlog		Maksimalno št. točk	Ocena vloge št. točk
1	Utemeljenost projekta	55	35
1.1.	<i>Utemeljenost projekta</i>	15	9
A	Koliko je projekt realen, da doseže predvidene rezultate?	6	3
B	Ali so cilji projekta jasni in usmerjeni v pravočasno realizacijo projekta?	4	2
C	Ali so predvidene aktivnosti jasne pri izvedbi projekta?	3	2
D	Ali je nova investicija obnova starega sistema?	2	2
1.2	<i>Vključevanje projekta v strategijo energetik</i>	25	17
A	Ali se z izvedbo projekta zmanjša CO ₂ in toplogredni plini?	10	9
B	Ali se z izvedbo projekta izboljšuje elektroenergetska bilanca RS?	9	5
C	Ali je projekt lokalnega značaja ali regijskega značaja?	4	2
D	Ali realizacija projekta dokončno reši problem energije na tem področju (lokalne skupnosti oz. kraju)?	2	1
1.3	<i>Predvideni učinki projekta</i>	15	9
A	Ali so predvideni rezultati projekta ekonomsko upravičeni?	8	6
B	Ali so pričakovani učinki realni glede na predlog in idejno rešitev sistema?	5	2
C	Koliko so pričakovani učinki skladni s prioritetami MOP?	2	1
2	Finančna konstrukcija projekta	35	20
2.1	Struktura stroškov in finančna transparentnost projekta	14	9
2.2	Skladnost stroškov z načrtom izvajanja projekta	9	5
2.3	Projekt je MOP že finančno podprl	6	6
2.4	Projekt podpira ena izmed organizacij EU	6	0
3	Uvrščenost projekta med prednostne naloge MOP	10	7
SKUPNO ŠTEVILO TOČK		100	62

Vir: priloga k zapisniku¹³ komisije z dne 6. 11. 2001.

Komisija je ugotovila, da je vloga družbe Elan za subvencioniranje investicijskega projekta na MOP prispela pravočasno in jo uvrstila med popolne vloge, to pomeni, da je bila vloga

¹³ Po določilih 78. člena pravilnika o postopkih je strokovna komisija vodila zapisnik o odpiranju vlog in izboru prejemnikov pomoči.

pravilno predložena in je vsebovala vso z razpisom zahtevano dokumentacijo. Komisija je prijavljeni investicijski projekt pregledala in točkovala po objavljenih merilih ter se odločila, da se prijavljeni investicijski projekt točkuje z 62 točkami in predlagala, da se subvencionira v znesku 36.000 tisoč tolarjev.

Komisija je točkovala vlogo družbe Elan z merili in pogoji, ki so bili navedeni v javnem razpisu in razpisni dokumentaciji. Iz zapisnika komisije ni razviden način, s katerim so določili obseg dodeljenih sredstev. Računsko sodišče je domnevalo, da predlagani (kasneje odobreni) znesek subvencije 36.000 tisoč tolarjev, predstavlja 62 odstotkov od zaprosenega zneska v vlogi, to je 58.400 tisoč tolarjev¹⁴. MOP tega izračuna ni potrdilo.

Po pojasnilu MOP je komisija vloge natančno pregledala in posamezne projekte strokovno ocenila v skladu z merili, navedenimi v razpisni dokumentaciji. Pri ocenjevanju vlog je komisija upoštevala obsežno dokumentacijo, dokazila, izjave in navedbe prijaviteljev, ki so bile v skladu z zahtevami razpisne dokumentacije priložene k vlogi. Število točk za izpolnjevanje posameznega kriterija, navedenega v merilih, je komisija določila na podlagi stopnje gotovosti investicijskega projekta, stopnje popolnosti navedenih podatkov v vlogi ter verjetnosti izpolnjevanja zahtevanih učinkov naložbe.

2.2.3 Sklep o odobritvi sredstev

MOP, Urad za energetiko, je 7. 11. 2001 na podlagi izvedenega javnega razpisa in na podlagi poročila o izbiri prijav komisije sprejelo sklep o odobritvi nepovratne subvencije družbi Elan v znesku 36.000 tisoč tolarjev za investicijo v kurilno napravo na lesno biomaso.

Od predvidenih razpoložljivih sredstev v znesku 110.000 tisoč tolarjev s proračunske postavke 'intervencija v obnovljive vire energije', je MOP med 13 prosilcev, ki so oddali pravočasno in popolno vlogo, skupaj razdelilo 109.300 tisoč tolarjev sredstev. Med njimi je družba Elan dobila drugi najvišji znesek subvencije.

2.2.4 Pogodba o dodelitvi subvencije

MOP in družba Elan sta 13. 11. 2001 podpisala pogodbo o subvencioniranju investicijskega projekta 'kurilna naprava na lesno biomaso.' Dodeljena sredstva v znesku 36.000 tisoč tolarjev so nepovratna.

Če investicija ne bi bila izvedena, kot je določeno s pogodbo, ali ne bi bila izvedena v skladu z odobreno investicijsko dokumentacijo, upravnimi dovoljenji, oziroma če ne bi bile izpolnjene obveznosti prejemnika sredstev iz pogodbe, bi prejemnik na prvi poziv MOP povrnil vsa izplačana sredstva z zakonitimi zamudnimi obrestmi od dneva nakazila do dneva plačila, sicer bo MOP unovčilo bančno garancijo¹⁵.

S pogodbo se je prejemnik sredstev, družba Elan, obvezala, da naj bi

- sredstva uporabila za namene iz pogodbe,
- investicijo izpeljala strokovno, upoštevajoč veljavne predpise in standarde za tovrstno investicijo,

¹⁴ 62 točk * 58.400 tisoč tolarjev/100 točk = 36.208 tisoč tolarjev.

¹⁵ Bančna garancija, ki jo mora prejemnik subvencije, v skladu z izjavo o zavarovanju, predložiti MOP v znesku 1,2-kratne vrednosti dodeljenih sredstev in je unovčljiva na prvi poziv MOP.

- brezpogojno izpolnila obveznosti, navedene v izjavi prosilca in v izjavi o zavarovanju,
- dostavila zavarovanje dodeljenih sredstev najkasneje do 12. 12. 2000, drugače bo pogodba neveljavna in nična,
- MOP vsakih šest mesecev dostavljala poročila o poteku gradnje,
- MOP dostavljala zahtevana pojasnila v zvezi z investicijo ter omogočila dostop na zemljišče in v stavbo med običajnimi uradnimi urami za izvajanje potrebnih pregledov, povezanih s cilji investicije,
- MOP pisno obveščala o dogodkih, zaradi katerih bi bilo podaljšano ali onemogočeno izvajanje investicije ali doseganje postavljenih ciljev,
- dosegla parametre, ki jih je navedla v vlogi,
- pridobila uporabno dovoljenje in začela z rednim obratovanjem do 31. 12. 2002,
- MOP v roku treh mesecev po zaključku investicije dostavila poročilo s podatki in rezultati izvedene investicije ter
- pet let po zaključku investicije dostavljala MOP ali od njega pooblaščenim institucijam letna poročila o doseganju učinkov investicije.

2.2.5 Nakazilo subvencije

Družba Elan je 10. 12. 2001, v skladu s pogodbo o dodelitvi subvencije, MOP predložila zahtevek za izplačilo nepovratne subvencije, v znesku 36.000 tisoč tolarjev, za investicijo kurilne naprave na leseno biomaso.

Kot prilogo k zahtevku za izplačilo je, v skladu z izjavo o zavarovanju (ki je del razpisne dokumentacije) in pogodbe o dodelitvi subvencije, predložila

- dolgoročno bančno garancijo za zavarovanje namenske porabe odobrenih sredstev, ki jo je izdala Probanka, d. d., Maribor (v nadaljevanju: Probanka) v znesku 43.200 tisoč tolarjev; če bi bila poraba sredstev nenamenska ali če ne bi bila izpolnjena pogodbeno določila družbe Elan, bi Probanka MOP na njegov prvi poziv plačala dogovorjeni znesek. Garancija je bila, v skladu z razpisnimi pogoji, veljavna do 30. 6. 2003;
- potrdilo o vinkulaciji¹⁶ zavarovalne police za osnovna sredstva, veljavno do 1. 1. 2005, v korist MOP.

MOP je na podlagi zahtevka za izplačilo nepovratne subvencije ter odredbe za plačilo 23. 1. 2002 s proračunske postavke 'intervencije v obnovljive vire energije' družbi Elan nakazalo subvencijo v odobrenem znesku 36.000 tisoč tolarjev.

2.3 Poročanje o investiciji in izpolnjevanje pogodbenih obveznosti

Družba Elan se je s pogodbo o dodelitvi subvencije obvezala, da naj bi MOP poročala o poteku gradnje, rezultatih investicije in doseganju učinkov po zaključku investicije.

Ugotovili smo, da MOP v nobenem dokumentu ni pojasnilo, kaj šteje za učinek in rezultat investicije.

¹⁶ V izjavi o zavarovanju se je družba Elan obvezala, da bo med gradnjo in petletnim obratovanjem zavarovala vsa osnovna sredstva in zavarovalno polico vinkulirala v korist MOP.

MOP je pojasnilo, da je kot poročilo s podatki in rezultati izvedene investicije mišljeno poročilo, v katerem investitor opiše potek investicije od začetka funkcionalnosti sistema, skladnost izvajanja s terminskim planom in opis morebitnih odstopanj. Poročila o doseganju učinkov investicije so poročila, v katerih prosilec navede, kolikšen del energije je bil pridobljen (nadomeščen) z obnovljivimi viri energije.

2.3.1 Poročanje o poteku gradnje

10. 5. 2002, to je tri mesece in pol po prejemu subvencije, je družba Elan poslala MOP vmesno poročilo o poteku gradnje kurilne naprave na lesno biomaso, v katerem so navedli, da

- je projekt izvedbeno v zaključnih fazah, saj v kurilni napravi že poteka testno kurjenje, izvajajo se ustrezne nastavitve glede optimalnega izgorevanja,
- naj bi bil v maju 2002 projekt fizično zaključen, ko bo dokončno umerjena merilna postaja za merjenje emisij dimnih plinov in urejena okolica objekta,
- naj bi po opravljenem tehničnem pregledu šest mesecev potekalo poskusno obratovanje, uporabno dovoljenje pa bo pridobljeno v decembru 2002.

Priloga k poročilu so bile fotografije kurilne naprave.

2.3.1.1 Končno poročilo o poteku gradnje

Za izpolnitev pogodbenega določila je družba Elan dostavila MOP (oziroma Agenciji Republike Slovenije za učinkovito rabo energije¹⁷, v nadaljevanju: Agencija) 7. 1. 2003 naslednje dokumente in poročila:

- uporabno dovoljenje,
- poročilo o prvih meritvah emisije kakovosti zgorevanja,
- poročilo o prvih meritvah hrupa v naravnem in življenjskem okolju ter
- oceno odpadkov za odlaganje,

in jih poimenovala s skupnim naslovom Poročilo o poteku gradnje kurilne naprave na lesno biomaso.

2.3.1.2 Uporabno dovoljenje

Upravna enota Radovljica je 19. 12. 2002 izdala družbi Elan uporabno dovoljenje za kurilno napravo za kurjenje lesnih odpadkov.

2.3.1.3 Poročilo o prvih meritvah emisije kakovosti zgorevanja

Tehnološki park je 8. 11. 2002 za družbo Elan izdelal Poročilo o prvih meritvah emisije in kakovosti zgorevanja v kotlovnici kurilne naprave. Iz poročila je razvidno, da je naprava začela obratovati v maju 2002 in da je obratovala vse leto sedem dni v tednu in 24 ur na dan.

Z meritvami so ugotovili, da je obratovanje vročevodnega kotla pri obratovanju na lesne odpadke v skladu z Uredbo o emisiji snovi v zrak iz kurilnih naprav¹⁸, in sicer za koncentracije ogljikovega monoksida, dušikovih oksidov, žveplovih oksidov, skupni organski ogljik, skupni prah in toplotne izgube z dimnimi plini.

¹⁷ Agencija Republike Slovenije za učinkovito rabo energije je organ v sestavi MOP.

¹⁸ Uradni list RS, št. 73/94, 51/98, 83/98, 105/00.

2.3.1.4 Poročilo o prvih meritvah hrupa v naravnem in življenjskem okolju

Inštitut za varstvo pri delu in varstvo okolja Maribor, p. o., Center za ekologijo in varstvo okolja, Maribor, je po naročilu družbe Elan izdelal poročilo o prvih meritvah hrupa v naravnem življenjskem okolju kurilne naprave vključno s proizvodnjo Elan, d. d. Z meritvami so ugotovili, da ocenjene ravni za vir hrupa, ki je posledica proizvodnje izdelkov za šport in prosti čas, vključno z novo kurilno napravo s pripadajočimi viri hrupa, ne presegajo mejne dnevne in nočne ravni za vir hrupa na merilnih mestih.

2.3.1.5 Ocena odpadkov za odlaganje

Zavod za zdravstveno varstvo Kranj, Kranj je v novembru 2002 izdelal oceno odpadkov za odlaganje. Z analizo so izmerili vrednosti parametrov onesnaženosti odpadkov in izlužka odpadkov, ki nastanejo pri kurjenju lesnih ostankov in pri sežigu odpadne plastike v novi kotlovnici družbe Elan, ter ugotovili, da vse izmerjene vrednosti preiskanih parametrov izlužka odpadkov ustrezajo predpisanim zahtevam za odlaganje na odlagališču za nenevarne odpadke.

2.3.2 Letno poročanje MOP o doseganju učinkov investicije

Po določilu pogodbe o dodelitvi subvencije je družba Elan pet let po zaključku investicije dolžna dostavljati MOP ali pooblaščenim institucijam poročila o doseganju učinkov investicije.

Družba Elan je MOP oziroma Agenciji pošiljala letna poročila o rezultatih realizacije investicije kurilne naprave. Glede na to, da je družba Elan pridobila uporabno dovoljenje za kurilno napravo v decembru 2002, je bila družba do konca 2004 dolžna MOP oddati dve letni poročili (za leti 2003 in 2004), kar je tudi naredila.

2.3.2.1 Poročilo za leto 2003

Družba Elan je 25. 2. 2003 Agenciji predložila poročilo o rezultatih realizacije investicije kurilne naprave. V poročilu je opisan

- časovni pregled opravljenega dela na projektu kurilna naprava,
- tehnični povzetek (investicija je bila realizirana v skladu s predvidenim tehničnim in terminskim načrtom; realizirane so bile spremembe za dodatno zmanjševanje onesnaževanja okolja),
- nastali stroški (seznam računov za opravljeno delo na projektu),
- prikaz stroškov in koristi zaradi kurilne naprave na lesno biomaso za obdobje od julija 2002 do 9. 2. 2003 ter
- primerjava emisijske vrednosti v dimnih plinih kurilne naprave s predpisanimi (izmerjena vrednost emisij je znatno nižja od mejnih).

2.3.2.2 Poročilo za leto 2004

Naslednje poročilo o rezultatih realizacije investicije v kurilno napravo je družba Elan poslala Agenciji 5. 5. 2004.

S kurjenjem lesnih odpadkov, ki nastanejo v proizvodnji, v kurilni napravi na lesno biomaso lahko v družbi Elan dosežejo zmanjšanje

- porabe fosilnih goriv in s tem zmanjšanje ogljikovega dioksida v ozračju,
- onesnaževanja okolja zaradi pravilnega izgorevanja in filtriranja dimnih plinov ter
- obremenitve komunalne deponije.

V poročilu je družba Elan opisala opravljeno delo na projektu kurilna naprava in tehnični povzetek investicije z naslednjimi ugotovitvami:

- investicija je bila realizirana v skladu s predvidenim finančnim in terminskim načrtom,
- tehnične spremembe so bile realizirane za dodatno zmanjševanje onesnaževanja okolja,
- Agencija Republike Slovenije za okolje¹⁹ je 1. 8. 2003 družbi Elan izdala potrdilo vpisa v evidenco povzročiteljev odpadkov, ki predelujejo svoje odpadke²⁰.

Poročilo vsebuje tudi seznam vseh opravljenih del na investiciji po dobaviteljih ter zneske za opravljene storitve. Skupni znesek stroškov znaša 162.685 tisoč tolarjev, brez DDV.

Ekonomski učinki gradnje – analiza delovanja kurilne naprave

V poročilu je navedeno, da je kotel BINT 1250, sestavni del nove kurilne naprave na lesno biomaso, začel poskusno obratovati v juliju 2002 (3. 7. 2002 je bila izdana odločba o poskusnem obratovanju). V tem kotlu se kurijo lesni ostanki z dodatki plastike in kartona, za pomoč zgorevanju in doseganju predpisanih emisij pa se dodatno uporablja še zemeljski plin.

V družbi Elan so naredili primerjavo podatkov o stroških proizvodnje toplote na kotlu BINT 1250, ekvivalentno porabo zemeljskega plina in stroške morebitnega odvoza odpadkov. V analizo so bili vključeni podatki od 1. 6. 2002 do 1. 4. 2004. Potrebno toploto za proizvodnjo lahko pridobijo na dva načina: z izgorevanjem zemeljskega plina ali s kurjenjem lesnih odpadkov. Če lesnih odpadkov ne pokurijo, nastanejo stroški odvoza teh odpadkov. Primerjali so stroške, ki nastanejo pri pridobitvi 6.835.034 kilovatnih ur energije (toplote) s kurjenjem lesnih odpadkov v kotlu, in stroške, ki nastanejo ob uporabi zemeljskega plina za proizvodnjo iste količine toplote, ter s stroški odvoza lesnih odpadkov, če lesnih ostankov ne bi kurili v kotlu.

¹⁹ Agencija Republike Slovenije za okolje je organ v sestavi MOP.

²⁰ V potrdilu je navedeno, da se v kurilni napravi za kurjenje lesnih odpadkov lahko kurijo naslednji odpadki: žagovina, oblanci, sekanci, odrezki, odpadni les, delci plošč in furnir.

Tabela 4: Analiza stroškov uporabe kotla in alternativnih rešitev za obdobje od 1. 6. 2002 do 1. 4. 2004

Št.	Stroški proizvodnje toplote s kurilno napravo/stroški alternativnih rešitev	Opis stroškov	Znesek v tisoč tolarjih
1	Stroški proizvodnje toplote na kotlu (kurilna naprava na lesno biomaso)	Stroški vzdrževanja (4.886 tisoč tolarjev) Amortizacija (22.763 tisoč tolarjev) Mletje lesnih odpadkov (9.282 tisoč tolarjev) Poraba električne energije (2.106 tisoč tolarjev) Poraba plina (3.412 tisoč tolarjev)	42.449
2	Stroški nadomestne proizvodnje	Stroški plina Stroški električne energije	32.159 7.106
3	Stroški odvoza odpadkov	Odvoz sekancev, plastike, lesa in prahu	28.559
4	<i>Stroški nadomestne proizvodnje in odvoz odpadkov (2 + 3 = 4)</i>		67.824
5	Prihranek (4 – 1 = 5)		25.375

Vir: poročilo družbe Elan za MOP, 5. 5. 2004.

Družba Elan je v obdobju od junija 2002 do aprila 2004 zaradi sežiganja lesnih odpadov iz proizvodnje prihranila približno 25.000 tisoč tolarjev, ker so se izognili stroškom odvoza odpadkov na deponijo in stroškov nadomestne proizvodnje z uporabo plina in elektrike.

Analiza emisije dimnih plinov

Družba Elan je v poročilu izdelala preglednico emisijskih vrednosti snovi v dimnih plinih nove kurilne naprave v primerjavi z emisijami iz stare kurilne naprave ter zakonsko določenimi emisijskimi vrednostmi²¹, iz katere je razvidno, da so dosežene emisijske vrednosti nižje od zakonsko določenih. Tabela 1 z emisijskimi vrednostmi je v prilogi tega poročila.

2.3.3 Spremljanje izvedbe javnega razpisa ter izvajanja pogodbenih določil na MOP

Ugotovili smo, da MOP ni imelo internih predpisov, ki bi urejali spremljanje izvajanja javnih razpisov ter učinkov in rezultatov investicije, ki je bila subvencionirana. O posameznem javnem razpisu ni nobenih poročil oziroma zapisnikov. Nadzor nad izvajanjem učinkov in rezultatov investicije ni razviden.

MOP je glede spremljanja uresničevanja določil pogodbe pojasnilo, da posebnih poročil o izpolnjevanju pogodbenih določil družbe Elan niso pisali. Vsa poročila, ki jih je predložila družba Elan, so pregledali, in če ne bi bila v skladu s pogodbenimi določili, bi družbo Elan na to opozorili. MOP ni imelo prakse, da bi pisalo poročila o spremljanju izvajanja pogodbenih določil.

²¹ Dovoljene emisije in koncentracije plinov in snovi so opredeljene z naslednjimi uredbami: Uredba o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja (Uradni list RS, št. 73/94, 68/96 in 109/01), Uredba o emisiji snovi v zrak iz kurilnih naprav (Uradni list RS, št. 73/94, 51/98 in 105/00), Uredba o emisiji snovi v zrak iz sežigalnic odpadkov in pri sosežigu odpadkov (Uradni list RS, št. 50/01).

2.4 Ocena smotrnosti

Pri ocenjevanju smotrnosti smo ocenjevali uspešnost v smislu doseganja ciljev – parametrov, navedenih v vlogi družbe Elan za subvencijo MOP in doseganje prihrankov pri stroških zaradi gradnje nove kurilne naprave na lesno biomaso in izrabe obnovljivih virov energije.

2.4.1 Prihranki zaradi gradnje kurilne naprave na lesno biomaso

Pri ravnanju z lesnimi in drugimi kurljivimi odpadki, ki nastajajo v proizvodnji, ima družba Elan dve možnosti, da

- jih pokuri v kurilni napravi na lesno biomaso in se s tem izogne stroškom odvoza odpadkov na deponijo in delno tudi stroškom uporabe plina in električne energije ali
- odpelje odpadke na deponijo.

Med revizijo je bilo poročilo družbe Elan s 5. 5. 2004 zadnje poslano letno poročilo MOP oziroma Agenciji. Pri ocenjevanju uspešnosti projekta smo uporabili podatke iz tega poročila o stroških kurjenja v lesnem kotlu (kurilna naprava), stroških nadomestne proizvodnje v plinskih kotlih in stroških odvoza odpadkov na deponijo za obdobje od 1. 6. 2002 do 1. 4. 2004 ter jih primerjali z načrtovanimi istovrstnimi stroški, v idejnem in investicijskem projektu ('Sanacija kotlovnice Elan, d. d.').

Ker se podatki v poročilu družbe niso nanašali za posamezno leto, pač pa na celotno obdobje (od 1. 6. 2002 do 1. 4. 2004), smo za vsako vrsto stroška izračunali povprečne letne stroške. Stroški so bili v investicijskem projektu načrtovani po letih, vendar smo zaradi primerjave z dejanskimi istovrstnimi stroški izračunali povprečne letne stroške na podlagi stroškov, načrtovanih za leta 2002 do 2004. Stroškov amortizacije pri primerjavi nismo upoštevali. Primerjava je v tabeli 5.

Tabela 5: Primerjava povprečnih letnih stroškov in prihrankov zaradi gradnje kurilne naprave (brez upoštevanja stroškov amortizacije)

Št.	Stroški alternativnih rešitev (vrste stroškov)	Povprečni letni stroški in prihranki		Indeks
		načrtovani v tisoč tolarjih (a)	dejanski v tisoč tolarjih (b)	
1	Stroški proizvodnje toplote na kotlu (stroški kurjenja v kurilni napravi)	11.794	10.738	91
2	Stroški nadomestne proizvodnje (stroški plina in električne energije)	16.491	21.417	130
3	Stroški odvoza odpadkov na deponijo	15.542	15.578	100
4	<i>Stroški nadomestne proizvodnje in odvoz odpadkov (2 + 3 = 4)</i>	32.033	36.995	116
5	Prihranek (4 - 1 = 5)	20.239	26.257	130

Vir: idejni in investicijski projekt ter poročilo družbe Elan za MOP z dne 5. 5. 2004.

S primerjavo smo ugotovili, da je bil letni prihranek pri stroških zaradi uporabe nove kurilne naprave za 6.018 tisoč tolarjev večji od načrtovanega. Dejanski stroški odvoza odpadkov na

deponijo so bili skoraj takšni kot načrtovani, dejanski stroški nadomestne proizvodnje (to je uporaba plina in električne energije, če ne bi uporabili nove kurilne naprave) pa so bili višji od načrtovanih za skoraj 30 odstotkov. Dejanski stroški kurjenja (v novi kurilni napravi) so bili za devet odstotkov nižji od načrtovanih stroškov idejnega in investicijskega projekta.

2.4.2 Emisije – doseganje zastavljenih parametrov

Družba Elan je v vlogi za dodelitev subvencije navedla koncentracije plinov, ki jih je nameravala doseči z uvedbo nove kurilne naprave, v poročilih MOP pa je poročala o dejanskih (izmerjenih) koncentracijah teh snovi.

V tabeli 6 predstavljamo načrtovane, zakonsko opredeljene in dosežene koncentracije dimnih plinov pri stari kurilni napravi ter emisije po uvedbi nove kurilne naprave.

Tabela 6: Primerjava emisij

Parameter	Opredeljeno z uredbo*	Bivša kurilna naprava	v miligramih na kubični meter	
			Načrtovano (v vlogi)	Realizirano (poročilo družbe Elan)
Skupni prah	50	ni podatka	50	27,2
Ogljikov monoksid	od 50 do 150	od 824 do 1.830	100	4
Dušikovi oksidi (NOx)	400	od 143 do 261	400	196

Vir: poročilo družbe Elan s 5. 5. 2004.

Opomba: * Uredba o emisiji snovi v zrak iz sežigalnic odpadkov in pri sosežigu odpadkov.

Družba Elan je z uporabo nove kurilne naprave močno znižala koncentracije plinov v primerjavi s staro kurilno napravo in ni presegla zakonsko predpisanih koncentracij.

2.4.3 Ocena izvedbe in povračila investicije

Končna vrednost investicije v kurilno napravo je 162.685 tisoč tolarjev, brez vključenega DDV. V skladu z našim izračunom znaša povprečni letni prihranek 26.257 tisoč tolarjev. Poenostavljen izračun kaže, da se investicija v kurilno napravo povrne v šestih letih in dveh mesecih. Pri izračunu nismo upoštevali stroškov amortizacije kurilne naprave na fosilna goriva.

Ocenjujemo, da izračunana doba povračila investicije predstavlja ugoden rezultat ob dejstvu, da

- je v investicijskem projektu predpostavka, da se bo kurilna naprava uporabljala vsaj 15 let,
- se bodo stroški obremenjevanja okolja (odvoz ostankov na deponijo) v naslednjih letih povečevali,
- bodo naraščali stroški alternativne proizvodne energije (predvsem uporaba zemeljskega plina oziroma naftnih derivatov).

3. MNENJE

Revidirali smo pravilnost in smotrnost odobritve in porabe namenskih javnih sredstev Ministrstva za okolje in prostor za financiranje investicije v obnovljive vire energije družbe Elan, d. d., Begunje na Gorenjskem. Za pravilnost in smotrnost odobritve in porabe namenskih javnih sredstev Ministrstva za okolje in prostor je odgovoren minister.

Revidiranje smo izvedli v skladu z mednarodnimi revizijskimi standardi, ki jih določa Napotilo za izvajanje revizij. Revizijski postopki so obsegali pridobivanje, pregledovanje, analiziranje in presojanje podatkov o odobritvi in porabi namenskih javnih sredstev za investicije v obnovljive vire energije družbe Elan ter dokumentiranje revizijskih ugotovitev.

Menimo, da smo v reviziji pridobili ustrezne in zadostne dokaze za izrek mnenja o pravilnosti in smotrnosti odobritve in porabe namenskih javnih sredstev.

3.1 Mnenje o pravilnosti

Ministrstvo za okolje in prostor je pri subvencioniranju investicijskega projekta v izrabo obnovljivih virov energije (kurilna naprava na lesno biomaso) v vseh bistvenih pogledih ravnalo v skladu z veljavnimi predpisi (*pozitivno mnenje*).

Opozarjamo, da Ministrstvo za okolje in prostor v postopkih določanja subvencije ni upoštevalo upravičenih stroškov investicije. Kljub navedenemu ravnanju pa dodeljena nepovratna sredstva družbi Elan ne presegajo upravičenih stroškov, ki bi jih lahko v skladu z izvedenim razpisom subvencioniralo Ministrstvo za okolje in prostor.

3.2 Mnenje o smotrnosti (uspešnosti)

Družba Elan je namenska javna sredstva uporabila v skladu z javnim razpisom in z izvedbo investicije dosegla parametre, ki jih je navedla v vlogi. Z uporabo kurilne naprave je bil del potrebne toplotne energije nadomeščen z obnovljivimi viri energije (lesna biomasa), obenem pa je izvedba investicije omogočila prihranke pri poslovanju družbe Elan. Investicijski projekt je bil izveden uspešno.

4. ODZIVNO POROČILO

Odzivno poročilo ni potrebno, ker v reviziji niso bile ugotovljene pomembne nepravilnosti, za ugotovljene manjše nepravilnosti in pomanjkljivosti pa so bili že med revizijo sprejeti ustrezni ukrepi (tretji odstavek 29. člena ZRacS-1):

- glede upoštevanja upravičenih stroškov investicije so v razpisni dokumentaciji, ki je veljala za javne razpise za dodeljevanje finančnih spodbud investicijskim ukrepom za energetsko izrabo lesne biomase v letu 2004, določili obvezno navedbo vseh podatkov, ki omogočajo izračun upravičenih stroškov investicije za konkreten primer; v razpisni dokumentaciji je določeno, kaj je upravičeni strošek investicije in kaj ni; če prosilec subvencije ne bi dostavil vseh podatkov, ki omogočajo izračun upravičenih stroškov, jih oceni Ministrstvo za okolje in prostor (točka 2.2.1).

5. PRIPOROČILA

Zaradi ugotovljene nepreglednosti postopka dodeljevanja subvencij in spremljanja rezultatov investicije priporočamo, da Ministrstvo za okolje in prostor sprejme interni akt o spremljanju rezultatov in učinkov subvencioniranih projektov ter o dokumentiranju in arhiviranju postopkov javnih razpisov. Ministrstvu za okolje in prostor priporočamo, da vzpostavi sistem notranjih kontrol, na podlagi katerih bo spremljalo ustreznost poročanja prejemnikov namenskih javnih sredstev o rezultatih in učinkih investicij.

Pravni pouk

Tega poročila na podlagi tretjega odstavka 1. člena ZRacS-1 ni dopustno izpodbijati pred sodišči ali pred drugimi državnimi organi.

Igor Šoltes,
generalni državni revizor

Priloga: 1

Poslano:

1. Ministrstvu za okolje in prostor, priporočeno;
2. mag. Janezu Kopaču, priporočeno;
3. Državnemu zboru Republike Slovenije, priporočeno;
4. arhivu, tu.

PRILOGA

Tabela 1: Pregled emisijskih vrednosti snovi v dimnih plinih kurilne naprave

Parameter	Enota	Emisije bivše kurilne naprave	Mejne emisijske vrednosti - sosežig	Poročilo o meritvah (marec 2004)	
				Meritev	Odstopanje
Toplotne izgube z dimnimi plini	odstotki	14,9 - 17	ni podatka	12,9	+/- 1
Skupni prah	mg/m ³	ni podatka	34	27,2	+/- 4
Ogljikov monoksid (CO)	mg/m ³	824 - 1.830	170	4	+/- 6
Dušikovi oksidi (NO _x), izraženi kot NO ₂	mg/m ³	143-261	470	196	+/- 20
Žveplovo oksidi (SO _x), izraženi kot SO ₂	mg/m ³	6 - 40	1220	5	+/- 8
Organske spojine, izražene kot skupni organski ogljik (TOC)	mg/m ³	ni podatka	34	4	+/- 6
Računska vsebnost kisika	Vol % O ₂	5,1 – 13,7	ni podatka	8,8	+/- 0,6
Anorganske spojine HCl	mg/m ³	ni podatka	22	2,7	+/- 0,3
Anorganske spojine HF	mg/m ³	ni podatka	3	1,3	+/- 0,1
Težke kovine Cd, Tl	mg/m ³	ni podatka	0,05	0,015	+/- 0,003
Težke kovine Hg	mg/m ³	ni podatka	0,05	0.012	+/- 0,002
Težke kovine Sb, As, Pb, Cr, Co, Cu, Mn, Ni, V, Sn	mg/m ³	ni podatka	0,50	0056	+/- 0,11
Dioksini in furani vsota TE	mg/m ³	ni podatka	0,100	0,149	+/- 0,059

Vir: poročilo družbe Elan za MOP z dne 5. 5. 2004.